

- 106.) (Лупандина М. В. Формирование педагогической профессии «педагог дополнительного образования» // Молодой ученый. — 2016. — №7. — С. 671-674
13. Концепция и модели подготовки, переподготовки и повышения квалификации кадров для сферы дополнительного образования детей: монография / под ред. А.В. Золотаревой. Ярославль: изд-во ЯГПУ, 2014. 443 с.
14. Лупандина, М. В. Формирование педагогической профессии «педагог дополнительного образования» / М. В. Лупандина. — Текст : непосредственный // Молодой ученый. — 2016. — № 7 (111). — С. 671-674.
15. Медынский Е.Н. Методы внешкольной просветительской работы – М.: Наука, 1918 - С.74
16. Мусина Д. С. Концептуальные подходы к формированию профессиональной компетентности педагогов внешкольного дополнительного образования в Кыргызской Республике // Ярославский педагогический вестник. — 2020. — № 4 (115). — С. 72–79
17. Паспорт Национального проекта «Образование»: утвержден Президиумом Совета при Президенте Российской Федерации по стратегическому развитию и национальным проектам от 24 декабря 2018 г. № 16. URL: <https://edu.gov.ru/national-project>
18. Профессиональный стандарт «Педагог дополнительного образования детей и взрослых» (утв. приказом Минтруда России от 22.09.2021 года N 652н, зарегистрирован в Минюсте России 17.12.2021 года N 66403).
19. Формирование компетенций педагога, необходимых для работы с талантливыми детьми и молодежью, средствами дополнительного профессионального образования/ под ред. Н. П. Ансимовой, А. В. Золотаревой. Ярославль : Изд-во РИО ЯГПУ, 2016. С.65
20. Формирование и оценивание метапредметных компетенций педагога в условиях дополнительного профессионального образования : учебное пособие // Под ред. А.В. Золотаревой. – Ярославль: Изд-во ГАУ ДПО ЯО ИРО, 2018. – 315 с.
21. Non-formal and Informal Education in Europe / Rene Clarijs (ed) – Prague, 2005. – 118 p

УДК 372.878:93

DOI 10.33514/1694-7851-2022-2-119-126

Ma Baosin

Түндүк-Батыш педагогикалык университетинин чет тилдер колледжи, философия
илимдеринин доктору

Ma Baosin

Колледж иностранных языков Северо-Западного педагогического университета, доктор
философских наук

Ma Baoxing

Doctor of philosophical science, lecturer, college of Foreign Language Northwest Normal
University

**«БИР АЛКАК ЖАНА БИР ЖОЛ» ДЕМИЛГЕСИНИН АЛКАГЫНДА КЫТАЙ
ЖОЖДОРУНДА АРАБ ТИЛДҮҮ ТАЛАНТТАРДЫ ТАРБИЯЛАП ӨСТҮРҮҮ
БОЮНЧА ӨЛКӨ ЖАНА РЕГИОН ТААНУУ БИЛИМДЕРИН КИРГИЗҮҮ
ЖӨНҮНДӨ ИЗИЛДӨӨ**

**ИССЛЕДОВАНИЯ ПО ВНЕДРЕНИЮ МЕЖДУНАРОДНО-РЕГИОНАЛЬНОГО
КОМПОНЕНТА В ПОДГОТОВКЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАДРОВ ПО АРАБСКОМУ
ЯЗЫКУ В ВУЗАХ КИТАЯ В РАМКАХ ИНИЦИАТИВЫ «ОДИН ПОЯС–ОДИН
ПУТЬ»**

**RESEARCH ON THE INTRODUCTION OF COUNTRY-SPECIFIC REGIONAL
CONTENTS IN THE TRAINING OF ARABIC TEACHING TALENTS IN CHINESE
UNIVERSITIES UNDER THE BACKGROUND OF "THE BELT AND ROAD
INITIATIVE"**

Аннотация: “Бир алкак, бир жол” демилгесинин сунушу жана ишке ашырылышы Кытайда Араб тили боюнча таланттарды тарбиялап өстүрүү үчүн ансайын жогорку практикалык муктаждыктарды жаратты, ошону менен кошо ЖОЖдордо жана колледждерде Араб тилин окутуу жана билим берүүсү үчүн жаңы мүмкүнчүлүктөрдү жана кыйынчылыктарды пайда кылды. Араб тили адистиктерин окутуу мамлекеттин экономикалык жана маданий курулуштун өнүгүп өсүшүнө жана тышкы байланыштын муктаждыктарына жараша түзүлүшү керек. Профессионалдык курстарды окутууда мамлекеттик жана аймактык изилдөөлөрдүн мазмунун киргизип дисциплиналар аралык тургусунан маданияттар аралык байланыш түзө билген, маданияттар аралык изилдөө жүргүзө ала турган, маданияттар аралык практикасы мол болгон глобалдык көз карашка жана ар тараптуу сапатка ээ комплекстүү Араб тилдүү таланттууларды тарбиялап жетиштирип мамлекеттин стратегиялык муктаждыктар үчүн жоопкерчиликти аркалай алышыбыз керек.

Аннотация: Вслед за выдвижением и реализацией инициативы «Один пояс-один путь» появились более высокие практические потребности в подготовке кадров по арабскому языку, а также появились новые возможности и задачи обучения арабскому языку в вузах Китая. Обучение по специальности Арабский язык должно соответствовать государственному экономическому и культурному развитию, и основаться на потребности взаимоотношения с зарубежными странами. В профессиональном обучении следует внедрять исследования международно-регионального компонента, а с междисциплинарной точки зрения следует подготовить кадры по арабскому языку с глобальной перспективой и всесторонним качеством в межкультурной коммуникации, кросс-культурных исследованиях и кросс-культурной практике, которые смогут взять на себя ответственность за государственные стратегические потребности.

Abstract: With the proposal and implementation of the "the belt and road initiative" initiative, higher realistic demands are put forward for the training of Chinese Arabic talents, and new opportunities and challenges are also provided for Arabic education and teaching in colleges and universities. The specialized teaching of Arabic meets the needs of national economic and cultural development and foreign exchange. In specialized teaching, we should introduce national and regional research content, and cultivate compound Arabic talents with global vision and comprehensive quality in cross-disciplinary dimension, as well as shoulder the responsibility of national strategic needs.

Негизги сөздөр: Бир алкак жана жол демилгеси, мамлекет айрымасы жана аймак, Арабча окутуу

Ключевые слова: Один пояс-один путь, международно-региональный, обучение арабскому языку.

Key words: the belt and road initiative, country region, Arabic teaching.

2013-жылы Кытайдын төрагасы Си Цзиньпин “Бир алкак, бир жол” демилгесин ортого салды жана аны мамлекеттик стратегияга көтөрдү. Буга карата тиешелүү өлкөлөрдүн жана аймактардын жетекчилери үн кошуп кеңири колдоого алынды. Бирок аны ишке ашыруу адамдардын ойлогонундай оңой эмес, жана аны кыска мөөнөттө толук ишке ашыруу мүмкүн эмес. Бирок бул демилгенин узак мөөнөттүү жана коомчулуктун жыргалчылыгын ойлоо мүнөзү аны кызыкчылыкка ээ кылган жана катышуучу өлкөлөр тарабынан аймактык деңгээлде таанылышын шарттаган. “Бир алкак, бир жол” улуу курулушунун “Алкак” курулушу болобу, “жол” курулушу болобу баары бир Араб аймагынан айрыла албайт. Кытай жана Араб өлкөлөрү байыркы Жибек жолунун пионерлери гана болбостон, Жибек Жолунан пайдага ээ болуучулары саналат. Шыдыр болгон «Бир жол бир алкак» курулушун Араб өлкөлөрүнүн катышуусуз элестетүү кыйын. Ал эми Араб өлкөлөрүндө «Бир жол бир алкак» курулушун ишке ашыруу маданияттар аралык байланыш түзө билген, маданияттар аралык изилдөө жүргүзө ала турган, маданияттар аралык практикасы мол болгон глобалдык көз карашка жана ар тараптуу сапатка ээ комплекстүү Араб тилдүү таланттуулардын катышуусунан ажырай албайт.

I теманын көтөрүлүшү

Регионалдык өлкө изилдөөлөрү Навигация дооруна жана андан кийинки Европа өлкөлөрүнүн колониялары боюнча изилдөөлөрүнөн жана европалык эмес элдер боюнча изилдөөлөрдөн башталган. 2013-жылдын 3-13-сентябрында Кытайдын төрагасы Си Цзиньпин Түркмөнстан, Казакстан, Өзбекстан жана Кыргызстанда мамлекеттик сапар менен болуп, Шанхай Кызматташтык Уюмунун Бишкектеги саммитине катышты. Төрага Си Цзиньпин «Жибек жолунун экономикалык алкагын» курууда кызматташтык моделин жаңылоону жана саясатты кеңешип жалгаштыруу, каттоо жолдорду жалгаштыруу, сооданы жалгаштыруу, акча жүгүртүүнү жана эл жүрөгүн жалгаштыруу сыяктуу «бешти жалгаштырууну» көтөрүп бир түйүн аркалуу бир бөлүк аймактын экономикасы көтөрүлүп лениядан бир бөлүк аймакка чейин акырындап аймактык чоң көлөмдүү кызматташтык модели калыпташып өлкөлөр ортосундагы барды-келди коюулашып өз ара кызыкчылыктар чырмалышып, Заманбап региондук өлкө таануу коомдук жана гуманитардык илимдердин чегин камтыган комплекстүү изилдөөлөрдөн болуп калды. Регионалдык өлкөнү изилдөө дүйнөлүк тенденциялардын негизинде белгилүү бир өлкөнүн же аймактын тилин, маданиятын, тарыхын, географиясын, саясатын, экономикасын, аскери абалын, илимин, этникалык тегин, динин жана башка тармактарын түшүнүп ошол өлкө же аймак боюнча терең изилдөөнү талап кылат. Кытайдын “Бир алкак, бир жол” демилгеси дүйнөнүн көп поляризациялашуусуна шайкешкен болуп жол боюндагы өлкөлөрдүн өнүгүү стратегияларын өз ара шайкештирүүгө үндөп Азия, Европа жана Африка өлкөлөрүн байланышын тыгыздап аркайсы өлкөлөр ортосундагы өз ара пайда жеткирүүсүн жана кызматташтыгын илгери сүргөн.

2016-жылдын июль айында Кытайдын Билим берүү министрлиги баш болуп «‘Бир алкак жана жол’ билим берүү акциясын биргелешип курууну илгери сүрүү жобосун» түздү жана аркайсы өлкөлөрдү активдүү түрдө кыймылга келүүгө чакырып стратегиялык пландаштырууну жана саясат боюнча консультатсияларды күчөтүүнү, билим берүү тармагындагы кызматташуунун жана алмашуунун механизмдерин жана моделдерин изилдөөгө үндөгөн. Жибек жолунун батыш учунда жайгашкан Араб өлкөлөрү Кытайдын “Бир алкак жана бир жол” курулушун илгерилетүү үчүн табигый жана маанилүү өнөктөштөр

болуп саналат.Ошондуктан, Кытай университеттериндеги Араб адистиктери үчүн Араб тилин жакшы билген, Араб өлкөлөрүнүн жана Жакынкы Чыгыштын маданиятын, тарыхын жана билимин, ошондой эле ар тараптуу талдоо мүмкүнчүлүктөрүн жана глобалдуу перспективаларын өздөштүргөн комплекстүү таланттууларарын өстүрүү актуалдуу милдет. Бул терең практикалык жана узак мөөнөттүү мааниге ээ.

II Кытай университеттериндеги өлкө жана аймак таануунун келечеги

КЭР борбордук Комитетти,Мамлекеттик кеңештин аппараты тАрабынан 2016-жылы жарыяланган «Жаңы доордо билим берүүнү чет өлкөгө ачып жиберүү кызматындагы бир нече ой-пикирлерде» айтылган «мамлекеттик жана аймактык изилдөө боюнча таланттууларды» тарбиялап жетиштирүүнү тездетүү деген талабын ишке ашыруу максатында жана «Бир алкак жана бир жол» курулушун чогуу куруу жана адамзат тагдыры орток тулкусун жаратуунун келечекте жогорку сапаттагы адам ресурстарына болгон муктаждыгы боюнча жакшы тейлөө жүргүзүү үчүн 2019-жылдын декабрында Жоң шен университетинин демилгеси менен Пекин Тил университети, Юннан университети, Тяньцзинь Чет тилдер университети, Пекин экинчи чет тилдер институту жана башка ЖОЖдор активдүү үн кошкон "Мамлекеттик жана Регионалдык Изилдөөчү Таланттарды тарбиялоочучу институт жана кафедра Альянсы" расмий түрдө Гуандун дубанынын Чжухай шаарында түзүлгөн.

Жоң шен университети Пекин Тил университети, Юннан университети, Тяньцзинь Чет тилдер университети, Пекин экинчи чет тилдер институту жана башка кырктан ашуун ЖОЖдор аталган Альянстын куруучу мүчөлөрү болгон.Альянстын башкы катчысы болуп Жоң шен университетинин Эл аралык котормо колледж шайланган.Алгач альянска 40тан ашык университеттен 50дөн ашык факультет жана кафедралар кошулса, 2020-жылы альянска 71 университеттен 100дөн ашык факультет жана бөлүмдөр кошулган.Андан кийин 100гө жакын университеттен (мекемеден) 130 факультет жана кафедралар кошулуп андагы мүчөлөр аркандай университеттерд болгон, ар кандай табияттагы дисциплиналарды, ар кандай аймактарды жана ар кандай изилдөө объекттерин камтыган.Альянстын негизги функцияларына мамлекеттик жана региондук илимий таланттарды даярдоону ишке ашырып жаткан жана ишке ашыра турган бөлүмдөрдүн ортосунда тажрыйба алмашуусуна көмөктөшүү, ошондой эле мамлекет ичиндеги колледждерде жана университеттерде «жаңы гуманитардык искусствонун» фонунда дисциплиналар аралык улуттук жана аймактык изилдөө таланттарын даярдоо режимин жана жолун реформалоону тездетүү сыяктуулар кирет.Альянстын башкаруу органы 94 университет жана 2 илимий изилдөө институтунан турат.Альянска онтогуз 985 деңгээлдүү университет, 14 чет тилдер университети, 1 медиа университет, 18 жергиликтүү комплекстүү университет, 12 педагогикалык университет, 4 саясат жана укук университети, 5 финансы жана экономика университет 9 илим жана техника университети, 6 улуттар университети, 3 адистик университети, 3 геология жана тоо-кен университети кошулган.

Учурда Кытайдын университеттери жана колледждери арасында Араб өлкөлөрүнө же Жакынкы Чыгышка байланыштуу эл аралык изилдөө институттарынан булар бар: Шанхай эл аралык изилдөөлөр университетинин Жакынкы Чыгыш изилдөө институту, Пекин университетинин Жакынкы Чыгыш изилдөө борбору, Пекин чет тилдер университетинин Араб таануу борбору, Нинся университетинин кытай жана Араб мамлекеттери изилдөө институту жана Түндүк-Батыш университетинин Жакынкы Чыгыш изилдөө институту, Сычуань чет тилдер университетинин Заманбап Кытай институту жана Регионалдык өлкө

изилдөө институту, Түндүк-Батыш улуттар университетинин Батыш Азия жана Чыгыш Африка изилдөө борбору жана башкалар. Бул региондук жана өлкө таануу илимий институттарынын максаты байланыштуу региондук жана өлкөлөрдүн саясаттын изилдөө, тиешелүү сачсаттар менен камсыздоо жана таланттууларды тарбиялап жетиштирүү болуп саналат.

Ошол эле учурда, Араб адистиктери бар негизги колледждер жана университеттер ырааттуу түрдө Араб адистиктерин даярдоо деңгээлинде региондук жана өлкөгө тиешелүү изилдөө багыттарын ачып, дисциплиналардын чектерин бузуп, илимий изилдөөлөрдүн натыйжаларын мурастоого жана инновациялоого көмөктөштү. Бирок, салыштырмалуу эл аралык тенденциянын шартында, таланттарды даярдоонун комплекстүүлүгүнө жана өзгөчөлүгүнө кАрабастан, колледждерде жана университеттерде таланттарды окутуунун методдору дагы эле салыштырмалуу жөнөкөй, класстарда жөнөкөй окутуу менен гана чектелип, же бир ууч окутуу материалдарына таянуу менен гана чектелиши талашсыз экени анык. Колледж курстары угуу, сүйлөө, окуу, жазуу жана котормо сыяктуу тил көндүмдөрүн өстүрүү менен гана чектелет. Кээ бир мектептер Араб тилине байланыштуу атайын курстарды өздөрүнүн артыкчылыктары жана өзгөчөлүктөрү катары ачышкан болсо да, Мисалы, «Араб өлкөлөрүнүн профили», «Арап тилинин Оозеки курсу», «Араб гезиттеринин мезгилдүү басылмаларынын тандалма окуулары», «Бизнесстик Арабча» ж.б., бирок жетишилген ийгиликтер салыштырмалуу азыраак. Араб тили адистигин бүтүргөн көптөгөн бүтүрүүчүлөр дагы эле арап тилин жакшы колдоно алышпайт, алтургай Араб дүйнөсүнүн негизги тарыхый жана маданий билимдерин жана башка зарыл гуманитардык билимдерди түшүнбөйт. Колледждердеги жана университеттердеги Араб адистигинин миссиясы-замандын өнүгүшүнө ыңгайлаша алган жана глобалдык көз карашка ээ болгон комплекстүү чет тил таланттарын өстүрүү. Бул студенттерден максаттуу өлкөнүн тилин өздөштүрүүнү талап кылып эле калбай Ошондой эле студенттер үчүн дисциплиналар аралык билим алып Араб дүйнөсүндөгү, ал тургай бүткүл Жакынкы Чыгыштагы тарыхый маселелерин жана заманбап коомду түшүнүүсүн талап кылып келечекте жумуш же тереңдеп изилдөө жүргүзүшү үчүн негиз түзүү берет.

III Өлкө жана региондук изилдөөнү киргизүү модели

1. Окутуу материалдарын киргизүү - окуу материалдарын бүтүндөй түшүнүп деталдарын окуу материалдарына терең киргизүү

Окуу китептери окуучулардын билим алуусу жана үйрөнүүсү үчүн негизги материал, ошондой эле мугалимдердин педагогикалык ишмердүүлүгүнүн негизги болуп саналат. Окуу материалдарына карата талдоо жүргүзүү болсо окутуунун максаттарын аныктоо, окутуунун маңыздык түйүндөрү менен кыйын түйүндөрүн аныктоо, окутуунун ыкмаларын тандоо, окутуу процесстерин долбоорлоо жана окутуунун тиешелүү концепцияларын колдонууну сыяктуулар менен тике байланышта.

Калифорния университетинин Берклидеги тармак мектебинин Чыгыш Азия тилдери жана адабияттары бөлүмүнүн профессору Алан Тансман «Жапон таануу: Көрүнбөгөн котормо» деген макаласында эгерде аймак таанууну дисциплиналар аралык көз караш аркылуу түшүнүлүп чет элдин маданиятына талдоо жана чечмелөө жүргүзүлсө анда котормо, балким, аймак таануунун эң башкы актысы болуп саналат (Alan Tanmanese, Japanese Studies: The Intangible Act of translation). Албетте, профессор Тансман айткан котормо эки тилдин ортосундагы стереотиптүү текстти которуу эмес, тескерисинче, ошол элдин маданияттарын терең түшүнүп Маданияттар аралык талдоо жана чечмелөө жүргүзүү керек

болот. Ошондуктан, өлкө жана региондук изилдөөлөр үчүн класстык материалдарга гана таянуу жетишсиз. Ушунун негизинде региондук изилдөөлөрдү жүргүзүү үчүн изилдөөчүлөр алгач жолку маалымат материалдарын чогултуп, колдонуп, үйрөнүп, Бул тармактын өнүгүү тенденциясын объективдүү, ар тараптуу жана өз убагында билүү керек. Ошол эле учурда ошол эле жерди түйүндүү иликтөөгө көңүл буруп, ар кандай дисциплиналардагы билимдерди колдонуу менен ар тараптуу жана терең изилдөө жүргүзүү керек (Шүвей тоң, Универдин жаңы милдети же өлкө жана регион таануу, 2012). Окуу материалдары “үйрөтүү” менен “үйрөнүүнү” байланыштырган көпүрө болуп саналат. Терең жана бай мазмундуу окуу материалдары мугалимдердин бекем болгон окутуу таянычы болуп эле калбай, студенттерди да мол мазмундуу идеялары менен сугарып замандын өнүгүү деңгээлине жана талабына жооп бере алат. Мисалы, котормо сабагынын материалдары Араб дүйнөсүндөгү гуманитардык билимдерден, өлкөнүн жалпы абалына байланыштуу ж.б. тиешелүү мазмундардан тандап алынса болот. Ошондо студенттер материалдарда камтылган көз караштарды котормо аркалуу ийгере алышат. оозеки курс сабактарынын практикалык материалдары белгилүү бир өлкөнүн тарыхына же учурдагы абалына басым жасаган болушу керек, студенттер оозеки практика жана билдирүү аркылуу изилдөөнү максат кылган өлкө же аймакка карата түшүнүгүн ашыра алышат. угуу сабактарына да аймак жана өлкө таанунун тиешелүү мазмундарын ылайыктуу түрдө киргизүүгө болот. Студенттер аймак жана өлкө таанунун тиешелүү мазмундарын угуу аркалуу багытталган өлкө же аймакка карата түшүнүгүн тереңдетип өлкөлөрдүн жана аймактардын маданий жана тарыхый тектерин түшүнүүгө жардам берет.

2. Класстык окутууда студенттер негиз, мугалим жетекчилик кылган окутуу моделин киргизүү керек

Класста окутуунун түп маңызы топтук түрдө интерактивди ишке ашыруу болуп окуучулар ушул интерактивдешүүдөн билим жана жөндүмдөрдү ээлей алышат. Ал эми топтук интерактивдүнүн калыпта жүргүзүлө алышы же албастыгы бул окутуу долборунун ылайыктуулугунан көз каранды. Класста окутууга үч негизги фактор таасир этет: мугалимдин ролу, класстагы топтук интерактивдешүү жана көрсөтмө берүү» (Ван Дуцин: "Англис тилин окутуунун стратегиялары", 15-бет, чет тил изилдөө басмаканасы, 2002.5). «Заманбап окутуу теориясы мугалимдерди төмөнкү алты ролго ээ болушу керек деп эсептейт: (1) уюштуруучу (2) контрольдоочу (3) детектор (4) шыктандыруучу (5) катышуучу (6) маалымат булагы. Башкача айтканда, мугалимдер өз ордун туура билиши, класстагы топтук интерактивдешүүнү туура уюштуруу алышы жана студенттерге интерактивдүү окутуунун тапшырмаларын аткартышы класста окутуу долборунун маңыздуу көйгөйлөрү болуп саналат. 'өздөштүрүүнү' негиз кылып билим берүү эрежелерин кошумча кылуу керек. Өлкө жана аймак таануу илими болсо жаңыдан пайда болгон илим болуп биринчи жолу учурашкан студенттер үчүн кыйын. Себеби окуучулардын бул боюнча билген сөздөрү чектүү болуп бул боюнча аздап билим чогултуп жаткан баскычта болгон болот.

Бул барышта окуучуларда бул боюнча билимдерди бүкүлү жутуп сиңире албоодой тиешелүү билимдерди түшүнө албоо кубулушу көрүлөт. Бул этапта мугалимдер студенттердин тууроо жана топтоосуна (сөздөрдү, сүйлөмдөрдүн түрлөрүн жана лексика, грамматикалык эрежелер сыяктууларды өз алдынча тыянактоо жөндөмүнө) басымдуу түрдө көңүл бурушу керек жана студенттерге билимге жетүү үчүн илимий жаттыгуу жасашына жетекчилик кылуу керек. Окутуу боюнча изилдөөлөр грамматиканы окутууда көмөскө үйрөтүүнү негиз, ашкере үйрөтүүнү кошумча кылуу методун колдонуу керек экени айтылат (Ван Дуцин: "Англис

тилин окутуунун стратегиялары", 15-бет, чет тил изилдөө басмаканасы, 2002.5). Студенттердин сөз байлыгы көбөйүп, тил сезими жогорулагандан кийин грамматикалык эрежелерди системалуу түрдө жалпылоо менен тыянактап үйрөтсө күткөн өнүмгө ээ болууга болот. Бул принцип интенсивдүү окуу курстарынын классты уюштуруу стратегиясын гана жетектебестен, курстун башка түрлөрүн жана ага байланыштуу тесттерди да жетектей алат, анткени окутуунун мазмуну, методдору, тестирлөөнүн мазмуну жана методдору студенттердин өз алдынча үйрөнүүсү үчүн маанилүү болуп жетекчилик ролун аткара алат. Студенттерди негиздүү объект, мугалимдерди жетекчи кылып окуучулардын үйрөнүү процессинде алардын «активдүүлүгүн», «өз өзүн билүүчүлүгүн», жана «жараткычтыгын» толук көрсөтүп бериши үчүн көрсөтмөчүлүк кылып окуучуларга үйрөнүүнүн өз жумушу экенин сезиндириш керек. Үйрөнүүнүн натыйжасы кийинки жашоосу менен тыгыз байланышта болорун билдирүү аркалуу студенттердин окууга карата ички козготуу күчүн козготуу керек.

3. "изилдөө" аркалуу окутууга, окутуу аркалуу изилдөөгө көмөк берүү моделин киргизүү

Азыркы учурда жаш мугалимдер колледждерде жана университеттерде Араб тилин окутуунун негизги талантары болуп калышты, бирок ошондой эле кээ бир көйгөйлөр бар, мисалы: жаш мугалимдер өзгөчө мүнөздөмөлүү келишет, ошондуктан ролдорду алмаштыруу проблемасына туш болушат, ага кошумча оор окутуу милдеттер жүктөлгөндүктөн алар "сабак берүү" шилтемесине көбүрөөк көңүл буруп, "изилдөө" шилтемесин этибарга албай же анча мани бербей коюшат. ЖОЖдун мугалимдери төмөндөгүдөй болушу керек:

(1) ЖОЖдун мугалимдери окутуу жана изилдөө боюнча бири-биринен үйрөнүп чогуу өсүп көтөрүлүү керек.

(2) Жаш мугалимдерди даярдоону тездетүү жана окуу менен илимий-изилдөөнү биргелештирүүнү күчөтүү керек.

(3) Жогорку окуу жайынан аспирантуралык билим берүүсүн күчөтүп кесипкөйлүк менен комплекстүүлүктүн айкалышын кармануу.

(4) Окуу материалдарын түзүү жана жазуу курулушун күчөтүп, окутуу менен практиканы айкалыштырган билим берүү моделин андан ары өркүндөтүү.

(5) Илимий изилдөө коллективин өнүктүрүп, илимий изилдөөлөгө болгон танымын өстүрүп илим изилдөөгө басым жасашы керек.

(6) жакшы болгон окутуунун жана академиялык изилдөөлөрдүн атмосферасын түзүү жана студенттерди активдүү катышууга шыктандыруу жана колдоо.

(7) ЖОЖдор ортосундагы алмашууну жана кызматташтыкты чыңдоо, байкоо, көрсөтмө курстарын жана демонстрациялык курстарды өткөрүү аркалуу мугалимдер менен окуучулардын өз ара ылайыктуу түрдө түшүнүүсүнө шык берүү керек.

(8) Өлкө жана аймак таануу жаатында атайын академиялык журналдарды түзүү жана саясат жактан колдоого алуу керек.

тыянак

“Бир алкак, бир жол” болсо Кытайдын реформаларды тереңдетүү жана эл аралык аймактардын активдүү интеграциясын илгерилетүүдөгү демилгеси саналат. Арап өлкөлөрү «Бир алкак жана жолду» өнүктүрүүнүн негизги стратегиялык өлкөлөрү болуп «Бир алкак жана жолдун» боюндагы 64 өлкөнүн ичинен Босниядан башка калган 63 өлкөнүн расмий тили Араб тили деп Конституцияда жазылган. Араб тили эң кеңири колдонулган тилдердин бири саналат. Бириккен Араб Эмираттары, Оман, Кувейт, Сауд Арабиясы, Сирия, Йемен,

Иордания, Египет, Бахрейн, Катар, Палестина, Ливан, Ирак сыяктуу “Бир алкак жана бир жол” боюндагы өлкөлөрдүн расмий тили болуп саналат.

Араб тилдүү таланттарды өстүрүү жана кадрдык резервди түзүү “Бир алкак, бир жол” стратегиясын ишке ашыруунун натыйжасына түздөн-түз байланыштуу. ЖОЖдордун билим берүүсү мезгилдин талабына жооп берип, мамлекеттик өнүгүүнүн талаптарына шай келиши керек. Өлкө жана региондук изилдөө тармагында дагы комплекстүү Араб тилдүү таланттарды тарбиялап жетиштирип «Бир алкак жана бир жол» улуу долбоорун толук ишке ашырууга бир кишилик салым кошуш керек.

Колдонулган адабияттар:

1. Лю Синлу, Ву Минян, "Заманбап Араб тили изилдөөлөрү", Пекин педагогика университетинин басмаканасы, 2018-жылдын апрелинде жарык көргөн.
2. Цай Вейлян, "Араб таануу", Нинся элдик басмасы, июнь 2017-жыл.
3. Жогорку класстар үчүн Араб тили окуулугун түзүп изилдөө тобу түзгөн "ЖОЖдордогу Араб тилин үйрөтүү программасы", Пекин университетинин басмасы, февраль 2014-жыл.
4. Чжоу Ли, "Араб таануу жыйнагы", Коомдук илимдер адабияты басмасы, январь 2015-жыл.
5. Дин Цзюнь, "Кытайдагы Араб тили боюнча билим берүү тарыхы", Кытай коомдук илимдер басмаканасы, 2013-жылдын августу.
6. Чжан Хонг, "Заманбап Араб маселелери боюнча изилдөө", Элдик басмакана, декабрь 2006-жыл.

УДК 378

DOI 10.33514/1694-7851-2022-2-126-133

Мадиева Саулеш Туяковна

Караганда областынын билим берүү башкармалыгына тиешелүү Караганда шаарынын билим берүү бөлүмү, №3 балдардын музыкалык мектеби, директор

Мадиева Саулеш Туяковна

Управление образования города Караганды при управлении образования Карагандинской области, детская музыкальная школа №3, директор

Madieva Saulesh Tuyakovna

Department of Education of the city of Karaganda under the Department of Education of the Karaganda Region, Children's Musical School №3, director

МУГАЛИМДИ АТТЕСТАЦИЯЛОО КЕСИПТИК ӨСҮШТҮН КӨРСӨТКҮЧҮ

КАТАРЫ

АТТЕСТАЦИЯ ПЕДАГОГА КАК ПОКАЗАТЕЛЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РОСТА

CERTIFICATION OF A TEACHER AS AN INDICATOR OF PROFESSIONAL GROWTH

Аннотация: Макалада аттестациянын эмне үчүн жана ким үчүн керек экендиги, ар кандай социалдык топтордун мугалимдердин компетенцияларын баалоого болгон мамилелери тууралуу маселелер көтөрүлөт. Макала Казакстан Республикасынын